

A. Inleiding & Hoofdconclusies

Inleiding

In 2009 hebben we voor onze afstudeerscriptie in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie onderzoek gedaan naar Poolse migranten die na 2004 naar Den Haag zijn gemigreerd. Door onze verschillende nationaliteiten (Michal-Pools en Anne-Nederlands) hebben we dit onderzoek vanuit verschillende inzichten kunnen uitvoeren. De uitvoerige gesprekken die zijn gevoerd met Poolse arbeidsmigranten en Poolse organisaties hebben ertoe geleid dat dit onderzoek veel diepgang heeft bereikt. Met hulp van Labyrinth onderzoek & advies en Movisie hebben wij naast de diepte-interviews ook een online enquête kunnen opzetten, waardoor de onderzoekspopulatie is uitgebreid. Dit alles heeft geleid tot de afstudeerscriptie: Post-accession migration: Polish migrants moving from Poland to The Netherlands. Onderstaande tekst is een verkorte versie van de afstudeerscriptie, vertaald naar het Nederlands.

Hoofdconclusies

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is de invloedrijke rol van netwerken in het migratieproces. We hebben twee typen migratienetwerken onderscheiden. Het eerste type is het **informele netwerk**, het tweede type is het **formele netwerk**. Het informele netwerk bestaat uit persoonlijke relaties die migranten met familieleden of vrienden hebben in het land van aankomst (Nederland) (Arango, 2000). De formele netwerken kunnen worden omschreven als gespecialiseerde sociale actoren en commerciële instellingen die niet alleen profijt hebben van het bevorderen van de mobiliteit van migranten, maar ook van het effectief aanpassen / inpassen van migranten aan / in hun nieuwe omgeving. (Garapich, 2008). Dit onderzoek laat zien dat het type netwerk dat wordt gebruikt om te migreren van invloed is op het gehele migratieproces. Het soort baan, de huisvesting en de mate van sociale contacten in het gastland zijn afhankelijk van het type netwerk dat is gekozen om naar Den Haag te migreren. Het type netwerk bepaalt ook gedeeltelijk welke hulpbronnen migranten hebben om hun persoonlijke levensdoelen te bereiken. Deze hulpbronnen hebben vervolgens weer invloed op de bereidheid van migranten om in de Nederlandse samenleving te integreren.

B. Onderzoek onder de loep

1) Aanleiding

In Nederland zijn Polen al geruime tijd actief op de arbeidsmarkt. In 2007 heeft deze ontwikkeling in Nederland een spurt doorgemaakt. Reden hiervoor is dat Nederland in 2007 haar arbeidsmarkt volledig heeft geopend voor Poolse arbeidsmigranten. In 2004 zijn 8 landen van Centraal Europa lid geworden van de Europese Unie. Na deze toetreding zouden burgers van de nieuwe lidstaten (waaronder Polen) vrij zijn om te reizen, wonen en werken in alle lidstaten van de EU. Ondanks deze regelingen hebben de “oude” lidstaten van de EU na 2004 overgangperiodes ingesteld om mogelijke migratie af te houden. Uitzonderingen waren Groot-Brittannië, Ierland en Zweden. Deze landen hebben hun arbeidsmarkten onmiddellijk na de toetreding van de nieuwe lidstaten geopend. Tussen 2004 en 2007 hadden Poolse arbeidsmigranten nog een tewerkstellingsvergunning nodig om in Nederland te mogen werken. Het is interessant om Poolse arbeidsmigranten in Nederland onder de loep te nemen omdat voornamelijk na 2007 een grote toename plaats heeft gevonden van deze bevolkingsgroep. In dit onderzoek wordt alleen gekeken naar Poolse arbeidsmigranten in Den Haag, omdat in deze stad de meeste Polen wonen. Tussen 2005 en 2009 steeg het aantal Poolse (arbeids)migranten in deze stad van 1207 tot 4126. Deze getallen vertegenwoordigen de Polen die zich hebben ingeschreven bij de gemeente. De meerderheid van het aantal Polen in Den Haag staan niet ingeschreven. Vermoedelijk wonen er zo’n 25.000 Polen in Den Haag, dit is 5% van de totale Haagse populatie. Den Haag is dan ook de meest ‘Poolse’ stad van Nederland (Saraber, 2009).

2) Onderzoekdoel

Het doel van dit onderzoek is:

Het migratieproces van Poolse arbeidsmigranten naar Den Haag te verkennen, inclusief de redenen waarom ze migreren, de netwerken die ze gebruiken om te migreren en hun toekomstplannen.

3) Hoofd en deelvragen

Uit de doelstelling kan de volgende hoofdvraag geformuleerd worden:

In welke mate wordt het migratieproces van Poolse migranten naar Den Haag beïnvloed door migratienetwerken die vóór en na hun migratie zijn gevormd en door persoonlijke levensdoelen die migranten willen realiseren in Den Haag?

Deze hoofdvraag is vervolgens beantwoord met behulp van de volgende (deel)vragen:

- 1) Op welke manier beïnvloeden sociaal-economische redenen Polen om mobiel te worden en naar Den Haag te migreren?
- 2) Wat is de invloed van (formele en informele) netwerken op het migratieproces van Polen naar Den Haag?
- 3) In hoeverre beïnvloeden persoonlijke levensdoelen van recentelijk gearriveerde Poolse migranten in Den Haag hun sociale betrokkenheid en daarmee mogelijkheden om te integreren in de Nederlandse samenleving?

4) Onderzoeksaanpak

Dit onderzoek heeft zowel een kwantitatieve als kwalitatieve insteek, het zogenaamde 'Mixed Method Design'. Dit is een onderzoeksmethode waarin kwalitatieve en kwantitatieve benaderingen worden gebruikt (Teddlie & Tashakkori, 2009). De reden voor het gebruik van deze twee onderzoeksmethoden is om een zo compleet mogelijk beeld te vormen van Poolse migranten in Den Haag. Voor het kwantitatieve deel is gebruik gemaakt van een online enquête. Diepte-interviews zijn ingezet om het kwalitatieve deel van het onderzoek uit te voeren. De online enquête schept een algemeen beeld over de situatie en (toekomst) plannen van Polen in Nederland / Den Haag. De diepte-interviews verschaffen een meer inzichtelijk beeld over de achtergrond van het migratieproces en de invloed van de geschiedenis en hedendaagse cultuur op deze nieuwe vorm van migratie. Door twee verschillende benaderingen te gebruiken kan de complexe situatie van Post-accession migratie veelzijdiger worden onderzocht.

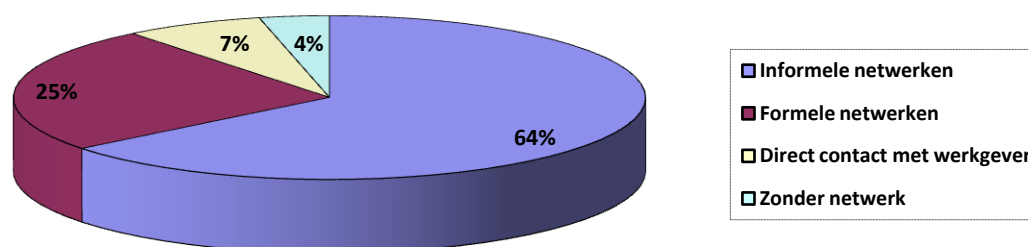
Wij zijn ons er echter van bewust dat wij aan de hand van dit onderzoek geen gedegen generalisatie kunnen maken over de gehele Poolse bevolking in Nederland. Wel geeft dit onderzoek een indicatie over hoe Polen hun leven in Nederland (Den Haag) zien en of, en hoe, zij een toekomst in Nederland willen opbouwen.

C Resultaten:

De resultaten van het onderzoek zijn gebaseerd op de diepte-interviews en de online enquête. Bij de diepte-interviews betreft het 28 respondenten, voor de online enquête gaat het om 153 respondenten. Allereerst wordt ingegaan op de invloed van verschillende netwerken. Vervolgens wordt gekeken naar persoonlijke levensdoelen die arbeidsmigranten uit Polen hebben. Tenslotte kijken we naar de sociale betrokkenheid van Polen in de Nederlandse samenleving.

Netwerken

Figuur 1. De verschillende soorten netwerken die door respondenten zijn gebruikt om naar Den Haag te migreren (n = 28) – diepte-interviews

Bron: Michal Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit dit onderzoek blijkt dat de meerderheid (64 procent) van Poolse migranten naar Den Haag is gekomen door gebruik te maken van informele netwerken die zij (in Den Haag) hebben. De rol van formele netwerken blijkt echter ook van belang (25 procent). In sommige gevallen (7 procent) migreren Polen via directe contacten met een (toekomstige) werkgever. Eén respondent in dit onderzoek is zonder netwerk (dus zonder contacten in Nederland) naar Den Haag gekomen.

In dit onderzoek is tevens gekeken naar de invloed van de beslissing over de keuze van migratienetwerk (informeel vs. formeel) van Poolse migranten. Hieronder een overzicht van de voordelen en nadelen van informele en formele netwerken.

Informele netwerken

Wanneer migranten beslissen dat zij via informele netwerken naar Den Haag komen, moeten zij rekening houden dat zij uitsluitend op zichzelf en/of vrienden en familie kunnen bouwen en vertrouwen. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor alle randvoorwaarden om een leven in Den Haag (Nederland) op te bouwen, zoals het openen van een bankrekening, aanvragen van een Burger Service Nummer (BSN) en het regelen van een passende verzekering. Bovendien zijn zij bij aankomst in Nederland vaak niet zeker van een baan en/of woning. Hierdoor hebben Polen die via informele netwerken naar Den Haag toekomen geen makkelijke start. In overzicht 1 staan (de belangrijkste) voor- en nadelen weergegeven van migratie via informele netwerken.

Overzicht 1. De voor- en nadelen van migratie door middel van informele netwerken.

Voordelen van informele netwerken	Nadelen van informele netwerken
<p>Migranten worden meer ondernemend omdat zij alle zaken zelf moeten regelen</p> <p>Migranten zijn door hun ondernemende positie minder geïsoleerd van de Nederlandse maatschappij</p> <p>Het integratieproces gaat sneller (het leren van de Nederlandse taal, opbouwen contact met autochtonen)</p>	<p>Migranten hebben geen gemakkelijke start: ze moeten veel zelf regelen. Door taalgebrek is dit een grote drempel</p> <p>Migranten lopen het risico zonder baan of woning te komen zitten</p> <p>Regelmatig spreken migranten geen Engels, Duits of Nederlands, waardoor zij riskeren een makkelijk doelwit te worden / zijn voor personen die hen willen uitbuiten</p>

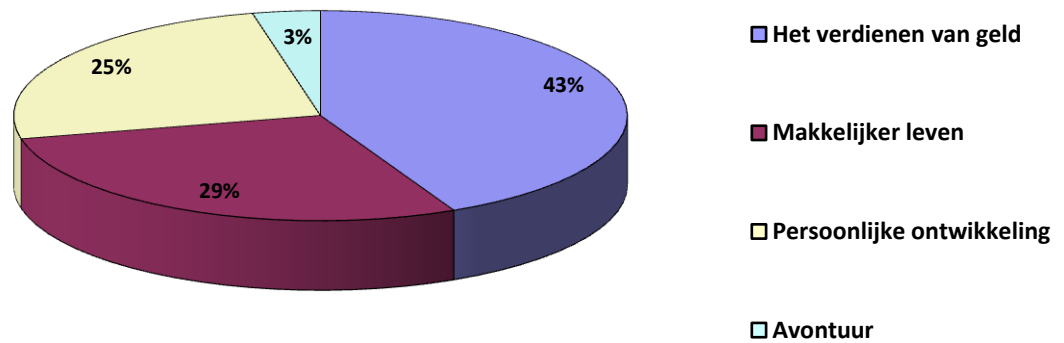
Formele netwerken

Sommige Poolse migranten hebben geen familie of vrienden in Nederland en besluiten om via formele contacten te migreren. Na 2007 ontstonden veel "crossborder" uitzendbureaus in Polen. Deze uitzendbureaus werven in Polen mensen voor werk in Nederland. Vaak zijn dit banen in bepaalde sectoren van de economie, zoals industrie en landbouw. Deze uitzendbureaus voorzien Poolse arbeidskrachten onder andere van transport, woning, werk en bankrekening. Hoewel het makkelijk lijkt om op deze manier naar Nederland te komen, is de werkelijkheid anders. Rond 2007-2008 ontstonden er veel malafide uitzendbureaus die Poolse mensen uitbuiten. Hierdoor is de migratie van Polen naar Nederland via formele contacten in sommige gevallen niet veilig gebleken. Uit dit onderzoek blijkt dat er zowel voordelen als nadelen kleven aan het naar Nederland migreren via een formeel netwerk.

Overzicht 2. De voor- en nadelen van het gebruiken van formele netwerken

Voordelen van formele netwerken	Nadelen van formele netwerken
<p>"Package migration" (de werkgever biedt migranten o.a. vervoer, werk, woning, verzekering, bankrekening, etc.). Hierdoor zijn ze (op papier) verzekerd van een "veilige start"</p> <p>Remittances-migranten kunnen geld naar Polen overmaken (vooral tijdens seizoensmigratie)</p>	<p>Migranten zijn volledig afhankelijk van werkgevers, die (veelal) tevens hun huisbaas zijn waardoor het verliezen van werk vaak ook betekent het verliezen van een woning</p> <p>Gettovorming rondom arbeidshotels voor Poolse migranten</p> <p>Migranten bevinden zich in een geïsoleerde positie, waardoor ze een grotere kans lopen op eventuele uitsluiting van de Nederlandse samenleving</p> <p>Lastiger om in te schrijven bij de gemeente, door de afhankelijke positie en soms illegale werkverbanden</p> <p>In handen vallen van malafide uitzendbureaus</p> <p>Er kan sprake zijn van uitsluiting van (uit Nederland) teruggekeerde Polen op de Poolse arbeidsmarkt omdat deze Poolse migranten vaak laaggeschoold werk hebben gedaan. Zij hebben geen extra werkgerelateerde vaardigheden verkregen tijdens hun periode in Nederland waardoor zij problemen hebben om werk op niveau te vinden. Bovendien behandelen Poolse werkgevers arbeidsmigratie vaker als nadeel dan voordeel</p>

Figuur 2: De persoonlijke levensdoelen van respondenten (n=28) - diepte-interviews

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

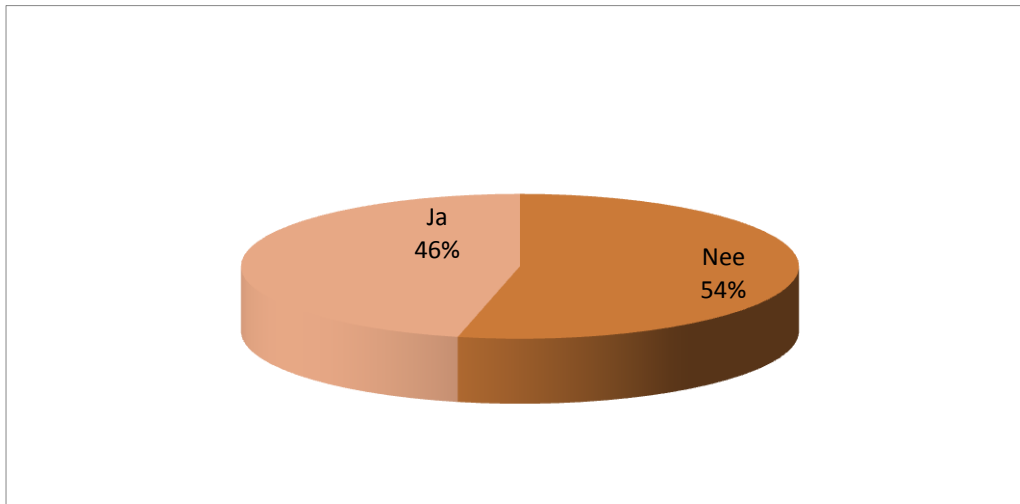
Uit dit onderzoek blijkt dat het belangrijkste persoonlijke levensdoel voor Poolse migranten veelal het verdienen van geld is (43 procent). Poolse migranten gebruiken dit geld vervolgens vaak voor het kopen van een auto of huis. Een gemiddeld loon in Polen is ongeveer 400-600 euro bruto per maand. Hierdoor is de arbeidsmigratie naar Nederland voor veel Poolse mensen (slechts) een manier om meer geld te verdienen dan zij in Polen zouden verdienen.

Het tweede persoonlijke levensdoel dat een belangrijke rol voor Poolse migranten speelt, is dat zij het leven in Nederland als makkelijker ervaren dan in Polen (29 procent). In Polen wordt het leven als moeilijker ervaren door een oneindige dagelijkse strijd. Dit heeft betrekking op een gevoel van teleurstelling na de periode van economische en sociale transformatie van een communistisch naar een kapitalistisch systeem. Deze transformatie zorgde ervoor dat een grote groep Polen werkloos is geworden. Zelfs 20 jaar na de transformatie vinden sommige Polen het nog altijd lastig om aan de 'nieuwe' situatie te wennen.

Een kwart van de respondenten uit de diepte-interviews gaf aan dat zij naar Nederland zijn gekomen om zich persoonlijk te ontwikkelen (25 procent). Sommige respondenten vertelden dat zij graag de Nederlandse of Engelse taal zouden willen leren of nieuwe ervaringen willen opdoen. Eén respondent noemde 'avontuur' als persoonlijke levensdoel van zijn migratie naar Nederland.

Tijdens het onderzoek is er ook ingegaan op de vraag of Polen in Nederland zouden willen blijven. Het achterliggend idee is dat Polen die langer in Nederland (willen) verblijven beter geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving en hierdoor meerdere / betere contacten hebben met Nederlanders / de autochtone bevolking.

Figuur 3. Wil je in Nederland blijven? (n= 28) Diepte-interviews

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

In figuur 3 is af te lezen dat meer dan de helft van respondenten uit de diepte-interviews naar Polen terug wil keren. Er is echter maar een klein verschil tussen het aantal respondenten dat wil terugkeren en het aantal dat in Nederland wil blijven.

Tabel 3. Kruistabel: Persoonlijke levensdoel/Het terugkeren naar Polen (diepte-interviews)

Persoonlijke levensdoelen	Wil je naar Polen terugkeren?		Totaal
	Nee	Ja	
Het verdienen van geld	3	9	12
Makkelijker leven	6	2	8
Persoonlijke ontwikkeling	3	4	7
Avontuur	1	0	1
Totaal	13	15	28

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

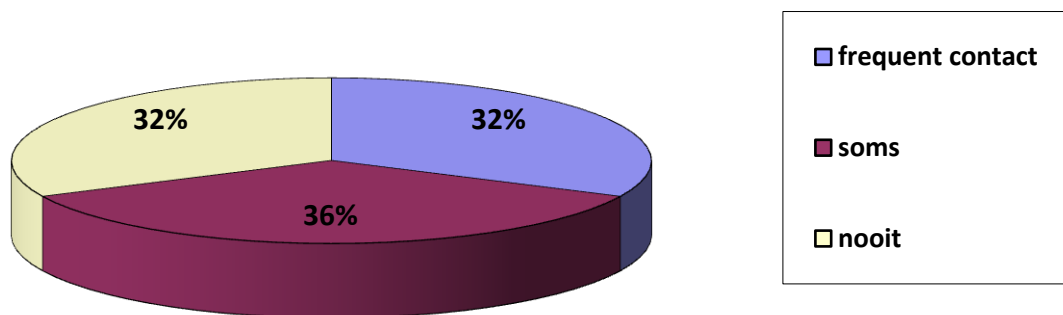
Uit tabel 3 valt af te lezen dat Poolse arbeidsmigranten die alleen naar Nederland komen om geld te verdienen voornamelijk naar Polen willen terugkeren. Arbeidsmigranten die het leven in Polen “te hard” vinden willen graag een toekomst in Nederland opbouwen. De migranten die voor persoonlijke ontwikkeling naar Nederland gekomen zijn erg verdeeld, vier willen er terug naar Polen en drie niet. De ene respondent die naar Nederland komt om voor het avontuur, zou ook in Nederland willen blijven.

Dit onderzoek heeft ook het bewustzijn en de bereidheid van Poolse migranten om in de Nederlandse samenleving te integreren onderzocht. Hiervoor zijn een aantal indicatoren gekozen die hierin inzicht verschaffen.

Tijdens de diepte-interviews is respondenten gevraagd of zij contacten met Nederlanders in hun vrije tijd hebben en in welke mate zij deze contacten hebben. Bovendien is achterhaald of zij barrières ondervinden in het maken van contact met Nederlanders.

In de online enquête zijn de volgende indicatoren voor integratie gebruikt: contact met Nederlanders, het spreken van de Nederlandse taal, het kopen van een huis in Nederland, zich thuis voelen in Nederland en hoe lang Poolse migranten in Nederland zouden willen blijven.

Figuur 4. Contacten met Nederlanders in de vrije tijd (n=28), diepte-interviews

Bron: Karczowski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit dit onderzoek blijkt dat een derde (32 procent) van de respondenten regelmatig contact met Nederlanders heeft. Dit betekent echter niet altijd dat Poolse migranten niet meer contact met Nederlanders willen. Dertien respondenten (46,4%) verklaarden dat ze meer contact(en) met Nederlanders in hun vrije tijd zouden willen hebben. Het onderzoek toont aan dat 10 respondenten (35,7%) belemmeringen ondervinden in het maken van contact met Nederlanders, 6 respondenten (21,4%) hebben hier ook problemen mee, maar minder dan de eerste groep. De grootste barrière om contact met Nederlanders te maken is de taal.

Een belangrijke factor in de contactlegging met Nederlanders is de Nederlandse taal. De mate van beheersing van de taal kan contacten bevorderen of in de weg staan. Daarom is respondenten gevraagd of en in hoeverre zij de Nederlandse taal machtig zijn.

Tabel 4. Spreek je Nederlands? (n=153), Online Enquête

<i>Spreek je Nederlands?</i>	<i>Frequentie (%)</i>
Nee, niks	42 (27.5)
Beetje	73 (47.7)
Ja, ik kan het spreken	31 (20.3)
Heel goed	7 (4.6)
Total	153 (100)

Bron: Karczowski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit de online enquête blijkt dat iets meer dan een kwart geen Nederlands spreekt (tabel 4). Bijna de helft spreekt een beetje Nederlands, zij kunnen zich gebrekkig verstaanbaar maken in het Nederlands. Twintig procent spreekt Nederlands, zij kunnen zich goed genoeg (oa. op het werk, in de supermarkt, etc.) verstaanbaar maken. Een klein deel (4.6%) spreekt heel goed Nederlands.

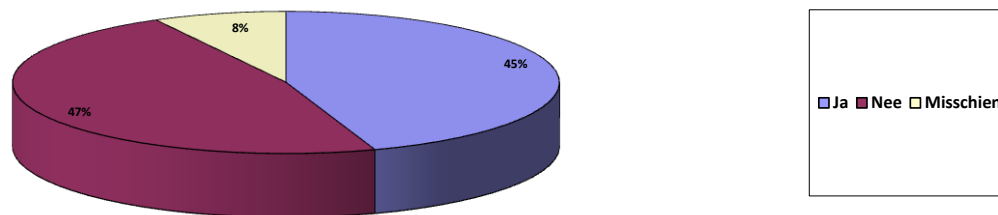
Tabel 5. Kruistabel: Spreek je Nederlands/ Contacten met Nederlanders, (n=153) bij Online Enquête

<i>Spreek je Nederlands? (%)</i>				
<i>Heb je contacten met Nederlanders?</i>	<i>Nee, niks</i>	<i>Beetje</i>	<i>Ja, ik kan het spreken</i>	<i>Ja, heel goed</i>
Nooit	4 (9.5)	4 (5.5)	0 (0.0)	1 (14.3)
Zelden	19 (45.2)	27 (37.0)	6 (19.4)	1 (14.3)
Soms	12 (28.6)	19 (26.0)	9 (29.0)	0 (0.0)
Vaak	7 (16.7)	15 (20.5)	14(45.2)	2 (28.6)
Heel vaak	0 (0.0)	8 (11.0)	2 (6.5)	3 (42.9)
Total	42 (100)	73 (100)	31(100)	7 (100)

Bron: Karczowski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

In tabel 5 is te zien dat wanneer Polen beter Nederlands spreken, zij ook meer contact hebben met Nederlanders. Het niet spreken van de Nederlandse taal blijkt (toch) een grote barrière zijn om in contact te komen met Nederlands, iets wat ook naar voren is gekomen uit de diepte interviews.

Figuur 5. Wil je een huis in Nederland kopen? (n=153) Online Enquête

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit figuur 5 blijkt dat het aantal respondenten dat een huis in Nederland wil kopen, vergelijkbaar is met het aantal respondenten dat geen plannen heeft om een huis te kopen.

Tabel 6. Kruistabel: Contacten met Nederlanders/ Thuisgevoelens (n=153) Online Enquête

Hoe vaak heb je contacten met Nederlanders?	Voel je jezelf thuis in Nederland? (%)				
	Nee,	Beetje,	Neutraal	Ja,	Ja, heel
Nooit	1 (6.3)	1 (3.4)	3 (6.8)	3 (6.1)	1 (6.7)
Zelden	7 (43.8)	16 (55.2)	16 (36.4)	12 (24.5)	2 (13.3)
Soms	4 (25.0)	7 (24.1)	14 (31.8)	14 (28.6)	1 (6.7)
Vaak	3 (18.8)	5 (17.2)	7 (15.9)	14 (28.6)	9 (60.0)
Heel vaak	1 (6.3)	0 (0.0)	4 (9.1)	6 (12.2)	2 (13.3)
Total	16 (100)	29 (100)	44 (100)	49 (100)	15 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit tabel 6 valt af te lezen dat respondenten die meer contact met Nederlanders hebben, zich meer thuis voelen in Nederland. Dit geeft in ieder geval aan dat contact met Nederlanders en mate van integratie een positieve relatie hebben. Het contact met Nederlanders zorgt voor een grotere mate van "thuis-gevoel" in Nederland.

Tabel 7: Hoe lang wil je in Nederland blijven? (n= 153) Online Enquête

Hoe lang wil je in Nederland blijven?	Frequentie (%)
Minder dan 1 jaar	6 (3.9)
1-2 jaar	22 (14.4)
2-5 jaar	28 (18.3)
meer dan 5 jaar	90 (58.8)
Ik weet het niet	6 (3.9)
Missing	1 (0.7)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit tabel 7 blijkt dat 58,8 % van de respondenten van plan is om langer dan 5 jaar in Nederland te blijven. 36,6% van de respondenten plant korter dan 5 jaar te blijven. Het blijft echter lastig uitspraken te doen over de

lengte van het verblijf. Polen weten dit zelf namelijk vaak niet, vaak houdt de lengte van het verblijf verband met het hebben van een baan, woning of familie zaken. Toch laten deze cijfers wel zien dat een groot deel in ieder geval niet van plan is om maar heel kort in Nederland te verblijven.

D. Bijlage: Het responsoverzicht

Dit onderzoek is uitgevoerd tussen februari 2009 en juli 2009. Het onderzoek is enerzijds gebaseerd op 28 semistructurele diepte-interviews met Poolse migranten uit Den Haag. Daarnaast is er een online enquête uitgezet met een respons van 153. Ook hebben we 11 personen van Poolse sleutelorganisaties in Nederland geïnterviewd. Deze gesprekken hebben ons een beter inzicht gegeven in de situatie ten aanzien van Polen in Den Haag.

De onderzoeksresultaten zijn apart geanalyseerd. De diepte-interviews zijn op verschillende locaties in Den Haag afgenomen. Voorbeelden van locaties zijn: Poolse winkels, een Poolse kerk en tijdens activiteiten waaraan Poolse mensen meededen.

Tabel 8: Demografisch overzicht van de 28 diepte-interviews

Leeftijd	Onderwijs:	Geslacht:	Familie situatie:
15-24:7	Hoger onderwijs: 3	Vrouw:17	Relatie: 5
25-34:8	Basis onderwijs: 22	Man:11	Single: 13
35-44:6	WO: 3		Getrouwd: 10
45-54:7			
Hoe lang woont respondent al in Nederland:			
Minder dan 6 maanden: 4			
6 maanden -1 jaar: 5			
1-2 jaren: 11			
3-4 jaren: 8			
Beroep in Nederland:			
Bouwvakker: 7			
Fabriek: 5			
Tuinbouw: 7			
Kennismigrant: 1			
Hotels, winkels, schoonmaker, postbezorger: 6			
Zonder werk: 2			

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Online enquête

Naast diepte-interviews is er een online enquête geplaatst op verschillende Poolse websites en internetfora: Polonia.nl en Niedziela.nl. De enquête is ingevuld door Polen woonachtig in Nederland. De internetrespons ligt op 153. De antwoorden van de respondenten uit Den Haag komen statistisch overeen met die van respondenten uit heel Nederland, daarom wordt het als een en dezelfde groep beschouwd.

De algemene kenmerken van respondenten (geslacht, leeftijd, onderwijs, het aantal van kinderen en het jaar van migratie) die zijn ingevuld in de online enquête zijn weergegeven in tabel 9 t/m 14.

Tabel 9: Woon je in Den Haag?

<i>Woon je in Den Haag?</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Percent</i>
Ja	44	28.8%
Nee	107	69.9%
Missing	2	1.3%
Total	153	100%

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Tabel 10: Geslacht van de respondenten uit de online enquête

<i>Geslacht</i>	<i>Frequentie (%)</i>
Mannen	58 (37.9)
Vrouwen	93 (60.8)
Missing	2 (1.3)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Tabel 11: Leeftijd van de respondenten uit de online enquête

<i>Leeftijd</i>	<i>Frequentie (%)</i>
15-24	47 (30.7)
25-34	73 (47.7)
35-44	24 (15.7)
45-54	6 (3.9)
Missing	3 (2.0)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Tabellen 9, 10 en 11 laten zien dat van de Polen die de online enquête hebben ingevuld, 28.8% in Den Haag wonen. De rest woont elders in het land. Er zijn meer vrouwen dan mannen die de online enquête hebben ingevuld. Dit kan ermee te maken hebben dat vrouwen toch iets vaker thuis zijn, bijvoorbeeld wanneer ze kinderen hebben. Poolse migranten die ná 2004 naar Nederland zijn gekomen, zijn vaak nog relatief jong. Poolse migranten die de enquête invulden en voor 2004 naar Nederland zijn gekomen, zijn niet opgenomen in het onderzoek. Het zijn dus voornamelijk jonge respondenten die de online enquête hebben ingevuld. Bijna de helft van de respondenten is tussen de 25 en 34 jaar. Een ander groot deel (30.7%) is nog jonger, tussen de 15-24 jaar.

Tabel 12: Onderwijs van de respondenten uit de online enquête

<i>Onderwijs</i>	<i>Frequentie (%)</i>
Basis onderwijs	7 (4.6)
Praktijkgericht onderwijs	18 (11.8)
Middelbaar onderwijs	80 (52.3)
Hoger beroepsonderwijs	48 (31.4)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Uit tabel 12 lijkt dat de meerderheid van de respondenten een middelbare of hogere beroepsopleiding hebben afgerond. Wel moet er rekening worden gehouden met het gegeven dat hoger opgeleide mensen wellicht makkelijker toegang hebben tot internet, en daardoor vaker de enquête hebben ingevuld. Dit heeft de respons kunnen beïnvloeden, waardoor het lijkt dat er relatief veel Polen in Nederland wonen die hoog opgeleid zijn, maar dat een vertekening van de werkelijkheid is.

Tabel 13: Het aantal kinderen van de respondenten uit de online enquête

<i>Aantal kinderen</i>	<i>Frequentie (%)</i>
0	98 (64.1)
1	25 (16.3)
2	17 (11.1)
3	8 (5.2)
4	2 (1.3)
Missing	3 (2.0)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Poolse migranten die naar Nederland toekomen hebben, zoals in tabel 13 is te zien, voor het merendeel (nog) geen kinderen.

Tabel 14: Jaar van migratie naar Nederland.

<i>In welk jaar kwamen naar Nederland?</i>	<i>Frequentie (%)</i>
2004	7 (4.6)
2005	16 (10.5)
2006	19 (12.4)
2007	57 (37.3)
2008	38 (24.8)
2009	16 (10.5)
Total	153 (100)

Bron: Karczemski & Anne Boer, in samenwerking met Onderzoeksbureau Labyrinth en Movisie, 2009

Tabel 14 toont dat het aantal Poolse migranten na 2007 aanzienlijk toe is genomen. Dit komt doordat de Nederlandse arbeidsmarkt in mei 2007 volledig werd geopend voor Poolse arbeidskrachten.

Bibliografie:

- Arango, J. (2004). Theories of International Migration. In: D. Joly (ed.), *International Migration in the New Millennium* (pp. 15-35). Research in Migration and Ethnic Relations Series: Ashgate.
- Garapich, M. P. (2008) The migration industry and civil society: Polish immigrants in United Kingdom before and after EU enlargement. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34 (5) July.
- Saraber, P. (2009). *Daar zijn de Polen! Op zoek naar een betere toekomst*. Aspekt: Soesterberg.
- Teddlie, C. & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research. Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences*. Thousand Oaks, CA: Sage.